

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ**

Матеріали XI науково-практичної інтернет-конференції

**«Актуальні напрямки та проблеми у технологіях
виращування продукції рослинництва»**

25 листопада 2021 року

Полтава

ЗМІСТ	
Бараболя О. В. Посівні якості насіння та врожайність пшениці озимої залежно від строків сівби та обробки біологічними препаратами	5
Барат Ю. М., Бурахіна І. О. Продуктивність сортів малини залежно від удобрення	7
Барат Ю. М., Козелько М. О. Продуктивність гібридів соняшнику	10
Гангур В.В., Гангур М.В., Хорошун М.Г. Формування продуктивності ячменю ярого залежно від способів основного обробітку ґрунту	13
Гангур В. В., Космінський О.О., Оплачко Д. В. Формування насіннєвої продуктивності соняшнику залежно від доз мінеральних добрив	16
Гангур В.В., Котляр Я.О., Іщенко О.Г. Ефективність протруйників за передпосівної обробки насіння пшениці озимої	19
Гангур В. В., Поляков І.А., Яковина В. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від системи удобрення	23
Кирлиця А.О., Руденко В.В. Вплив мікродобрив на продуктивність кукурудзи	26
Марініч Л.Г., Пояркова Ю.Ю. Використання методу гібридизації при створенні вихідного матеріалу горошку посівного (озимого)	29
Марініч Л.Г., Хмельницький Є.Є. Сенько О.В., Формування насіннєвої продуктивності сортів стоколосу безостого селекції Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ІС І АПВ НААН.	32
Рибальченко А.М., Чуб Є.В. Особливості формування насіннєвої продуктивності сої залежно від сортових особливостей	36
Філоненко С.В., Колісник В.В. Ефективність мікродобрив на висадках буряків цукрових	39
Філоненко С.В., Мотренко М.В. Оптимізація захисту посівів буряків цукрових від бур'янів	
Філоненко С.В., Осетров С.В. Ефективність регуляторів росту на посівах кукурудзи	

3. Уланчук В. С. Споживчий ринок плодоягідної продукції: стан та перспективи розвитку. *Вісник економічної науки України*. 2011. 161 с.

Barat Yu. M., Burakhina I. O. By conducted research established the best variety of raspberries for specific soil and climatic conditions. So, by yield (8.91 t/ha) during 2019-2021, we can note the raspberry variety Glen Empl with the introduction of Urea + Kristalon special, which was also stood out in terms of yield.

УДК 633.854.78:631.527.5:631.559

ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ

Барат Ю. М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

Козелько М. О., здобувач СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавський держаний аграрний університет

Проведеними дослідженнями встановлено найкращий гібрид для певних ґрунтово-кліматичних умов. Так, за врожайністю у 2019-2021 рр. виділено гібрид соняшнику НК Бріо, що має середнє значення за роки досліджень – 3,70 т/га, який також було відмічено за продуктивністю.

Актуальність теми. Соняшник, як і в минулі роки і до теперішнього часу вважається основною олійною культурою в Україні так, як сприятливий до ґрунтово-кліматичних умов. У нашій країні виробляється з насіння соняшнику 90% рослинних жирів. Для сільськогосподарських господарств соняшник є цікавим для вирощування, через високий попит та вартість насіння, а за виробничими витратами – низький [1, 2].

За науковими дослідженнями рівень врожайності соняшнику залежить від підбору певного гібриду для конкретних ґрунтово-кліматичних умов, густоти стояння рослин та ін. Визначальним у формуванні врожайності є показники продуктивності рослин гібридів соняшнику, що залежить від біологічних особливостей та умов вирощування [3].

Мета роботи - вивчення продуктивності та врожайності насіння гібридів соняшнику компаній Syngenta та Pioneer у виробничих умовах.

Матеріали і методика досліджень. Дослідження проводили протягом 2019-2021 рр. у виробничих умовах Глобинського району Полтавської області. Висівали насіння середньостиглих гібридів соняшнику: НК Конді, НК Бріо, СИ Експерто, Р64НЕ118, Р64НН132. За стандарт був гібрид НК Конді.

Соняшники вирощували за загальноприйнятою технологією. Норма висіву встановила 50 тис. шт/га. Попередником соняшнику була пшениця озима. Вирощували соняшник на ділянках площею 50 м² з триразовою повторністю. Після повного досягання врожай збирали вручну. В лабораторних умовах визначали: висоту стебел, діаметр кошика, кількість

насіння в одному кошику, масу насіння з одного кошику, пустозерність насіння, масу 1000 насінин.

Результати досліджень. Висота стебла гібридів соняшнику змінюється відповідно до погодних умов. Так, висота стебла у 2020 р. була найменшою – 160,9-170,5 см, а в 2021 р. була найбільшою – 165,7-174,8 см. За трьома роками досліджень найменша висота стебла була в гібрида Р64НЕ118 та становила 162,8 см, а найбільша у СИ Експерто – 172,0 см.

Проаналізувавши діаметр кошика нами встановлено, що даний показник варіював таким чином: у 2019 р. – 15,9-19,5 см; у 2020 р. – 15,6-19,2 см; у 2021 р. – 16,8-20,5 см. Нашими дослідженнями встановлено, що найбільший діаметр кошика мав гібрид НК Бріо – 19,7 см, а гібрид Р64НЕ118 мав найменший показник – 16,1 см.

Згідно проведених досліджень кількість насіння в кошику становила: у 2019 р. – 916-982 шт.; у 2020 р. – 844-923 шт.; у 2021 р. – 937-1018 шт. Підрахунок кількості насіння в кошику за три роки показав, що найбільше насінин було в НК Бріо – 972 шт. та СИ Експерто – 952 шт., найменше насінин у гібрида Р64НЕ118 – 899 шт.

Найбільшою масою насіння з одного кошику виділявся гібрид НК Бріо – 58,1 г, найменшою Р64НЕ118 – 49,0 г. За роками досліджень даний показник також змінювався, так найменшою продуктивністю характеризувалися кошики соняшнику, що сформувалися у 2019 р. (55,7 г), у 2020 р. (50,5 г) та 2021 р. (58,0 г).

Пустозерність насіння у гібридів соняшнику за роки досліджень була такою: у 2019 р. – 13,1%, у 2020 р. – 15,9%, у 2021 р. – 12,9%. У 2020 р. даний показник був більший, це свідчить про несприятливі погодні умови, а у 2021 р. – найменший. Нами встановлено, що у середньому за три роки найбільше пустозерності має Р64НЕ118 – 17,0%, найменше НК Бріо – 11,0%.

За роки досліджень маса 1000 насінин становила: у 2021 р. вона була найбільшою 54,7-61,3 г, у 2019 р. була дещо меншою 53,6-59,5 г та найменшою у 2020 р. – 51,4-57,7 г. Найбільшим даним показником характеризувався НК Бріо – 59,5 г, найменшим Р64НЕ118 – 53,2 г.

Найвища врожайність була сформована у 2021 р. – це характерно сприятливим погодним умовам, значно менша у 2020 р. за несприятливих погодних умов. У стандарту НК Конді врожайність 3,32-3,65 т/га.

Урожайність гібридів соняшнику в 2019 р знаходилася у межах 3,24-3,75 т/га. Найбільшою врожайністю характеризувався гібрид НК Бріо (3,75 т/га) та СИ Експерто (3,67), що на 0,27 т/га і 0,19 т/га відповідно більше за гібрид-стандарт (при $НІР_{05} = 0,18$ т/га). Суттєво менше значення даної ознаки було в гібриду Р64НЕ118 – 3,24 т/га, що на 0,24 т/га менше за стандарт. У гібриду Р64НН132 врожайність істотно невідрізнялася від стандарту НК Конді і складала 3,53 т/га.

У 2020 р. урожайність соняшнику була найменшою і складала 3,92-3,44 т/га. Більшу врожайність мали гібриди НК Бріо, Р64НН132 та СИ Експерто – 3,44, 3,43 і 3,38 т/га, що на 0,12, 0,11 і 0,06 т/га більше за стандарт (при $НІР_{05}$

= 0,15 т/га), що неістотно. Суттєво менша врожайність соняшнику відмічена в гібриду Р64НЕ118 – 2,92 т/га, що на 0,40 т/га менше порівняно з НК Конді.

У 2021 р. урожайність була найбільшою протягом всіх років досліджень – 3,37-3,92 т/га. Найвищим даним показником, як і в попередні роки, характеризувався НК Бріо (3,92 т/га). Суттєво менше значення даної ознаки було в Р64НЕ118 – 3,37 т/га, що на 0,28 т/га менше за гібрид-стандарт (при НІР₀₅ = 0,22 т/га).

Висновок. На підставі проведених досліджень з вивчення гібридів соняшнику нами зроблені наступні висновки:

1. За елементами продуктивності у 2019-2021 рр. можна виділити гібрид НК Бріо.

2. За врожайністю у 2019-2021 рр. також виділено гібрид соняшнику НК Бріо з середнім значенням даного показника за три роки досліджень – 3,70 т/га.

Бібліографічний список

1. Миронов Н. М. Напрямки зниження та шляхи вдосконалення структури виробничих витрат. *Таврійський науковий вісник*. 2006. Вип. 44. С. 326-333.
2. Іщенко В. А., Шкумат В. П. Ефективність посіву соняшнику із звуженими міжряддями при різній густоті стояння рослин. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2006. Вип. 1. С. 34-39.
3. Барат Ю. М., Лахно В. В. Формування продуктивності гібридів соняшнику. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Збалансований розвиток агроєкосистем України: сучасний погляд та інновації. Полтава. 2019. С. 121-124.*

Barat Yu. M., Kozelko M. O. By the conducted research was established best hybrid for certain soil-climatic conditions. So, by yield in 2019-2021 years selected hybrid sunflower NK Brio, which has average value for years research – 3,70 t/ha, which also was noted by productivity.